

E-papieros fakty i mity

OPRACOWAŁA DOROTA SOCHA – PEDAGOG

ZESPOŁU SZKÓŁ ELEKTRYCZNYCH

IM. PROF. JANUSZA GROSZKOWSKIEGO W BIAŁYMSTOKU

BIAŁYSTOK 2015 R.

Papieros / e-papieros

- ▶ Zgodnie z Ustawą z dnia 8 kwietnia 2010 r. o zmianie ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych oraz Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej i § 49 ust. 2 pkt 10) Statutu Zespołu Szkół Elektrycznych **używanie papierosów elektronicznych i tradycyjnych wyrobów tytoniowych na terenie szkoły jest zabronione.**

E-papierosy to urządzenia elektroniczne

Zamiast tytoniu zawierają specjalny płyn, którego jednym ze składników jest nikotyna. Płyn jest podgrzewany do temperatury 100-200 stopni Celsjusza, a powstający w ten sposób aerozol trafia do płuc metodą inhalacji.

Składniki ekstraktu:

nikotyna

- ▶ **w małych dawkach** działa stymulująco, powodując wzmożone wydzielanie adrenaliny, co w następstwie powoduje wszystkie związane z tym objawy (zanik bólu i głodu, przyspieszone bicie serca, rozszerzone źrenice itp.),
- ▶ **w większych dawkach** powoduje trwałe zablokowanie działania układu nerwowego, wywołuje uczucie lekkości, następnie zmianę percepcji, zmianę postrzegania otoczenia, światłowstręt, zmęczenie, brak energii, uczucie oderwania od rzeczywistości, myślotok, wymioty, biegunkę,
- ▶ **jeszcze w większych dawkach** następuje zamroczenie pola widzenia i występują często halucynacje – zazwyczaj czarno-białe „wizjonerskie” obrazy,
- ▶ **w ekstremalnie wysokich dawkach** osoba traci przytomność, doznaje drgawek i może nastąpić zgon,
- ▶ w przypadku palenia papierosa (**również użycia e-papierosa**) nikotyna działa niemal natychmiast po zażyciu (zaciągnięciu się). Czas przedostania się do mózgu wynosi 7-10 sekund. Czas działania nikotyny w mózgu wynosi ok. 1 godziny.
- ▶ wszystko to w sumie powoduje, że jest ona **substancją szybko i silnie uzależniającą**.

Składniki ekstraktu:

- ▶ **glikol etylenowy** stanowi główny składnik nieprzeznaczonych do spożycia produktów, takich jak płyny hamulcowe czy odmrażacze do szyb, jest substancją szkodliwą i umiarkowanie rakotwórczą (Załącznik do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 28 września 2005 r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych),
- ▶ w e-papierosach wykorzystuje się **glikol propylenowy**: jest nietoksyczny i szeroko stosowany w produkcji żywności, kosmetyków i środków higieny jamy ustnej jako rozpuszczalnik, konserwant oraz nawilżacz,
- ▶ ze względu na brak jakichkolwiek przepisów dotyczących norm produkcji i kontroli jakości ekstraktów papierosowych **nie ma pewności co do składu, jakości i bezpieczeństwa wykorzystywanych substancji.**

Składniki ekstraktu:

substancje odurzające

W ostatnim czasie na rynku pojawiły się w sprzedaży kartridże do e-papierosów z wyizolowanymi i oczyszczonymi **substancjami narkotycznymi** zawieszonymi w glikolu propylenowym.

-
- ▶ Elektroniczne papierosy pojawiły się na rynku jako substytut tradycyjnych papierosów tytoniowych. Producenci często reklamują ten produkt jako alternatywę dla terapii antynikotynowej, czyli sposób na uporanie się z nałogiem i rzucenie palenia.

Tymczasem **Światowa Organizacja Zdrowia (WHO)** zajęła wyraźne stanowisko, że dopóki nie zostaną przeprowadzone kompleksowe badania, włącznie z klinicznymi, dotyczące tych urządzeń, producenci **nie mają prawa** reklamować tych wyrobów jako skutecznych środków nikotynowej terapii zastępczej – wypowiedź prof. Andrzeja Sobczaka z Zakładu Szkodliwości Chemicznych i Toksykologii Genetycznej Instytutu Medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego w Sosnowcu.

Dostępność:

- ▶ e-papierosa wraz z akcesoriami można kupić niemal w każdej galerii handlowej i Internecie **bez żadnych ograniczeń,**
- ▶ koszt sprzętu plasuje się w granicach 100-400 zł w zależności od marki produktu i akcesoriów,
- ▶ koszt wkładu z ekstraktem plasuje się w granicach kilkudziesięciu zł w zależności od smaku i „mocy” (istnieją smaki imitujące popularne papierosy, np. marlboro light, a także wkłady o smaku owoców, czekolady, kawy oraz ekstrakty o różnej zawartości nikotyny lub bez nikotyny),
- ▶ po e-papierosa sięga wielu młodych ludzi, którzy **nigdy wcześniej nie palili tradycyjnych papierosów.**

Prawo

- ▶ Ze względu na stosunkową **świeżość zjawiska** oraz **brak kompleksowych badań** polskie **prawo nie przewiduje ustawodawstwa** dla produkcji, dostępności i użytkowania elektronicznych papierosów oraz jego konsekwencji. Podobnie było z „**dopalaczami**” zanim wybuchła afera dotycząca ich wpływu na użytkowników.

Rynek e-papierosów nie jest w żaden sposób kontrolowany, co oznacza, że:

- ▶ **nie ma norm dotyczących** produkcji sprzętu ani składu wkładów wymiennych gwarantujących **bezpieczeństwo użytkowania** (większość dostępnego na polskim rynku sprzętu jest importowana z Chin),
- ▶ nie ma obowiązku ani norm dotyczących znakowania i opisu produktów (**nie ma obowiązku ujawniania substancji zawartych w składzie ekstraktu**),
- ▶ **nie ma** określonych **przeciwwskazań wiekowych** (natomiast podaż niepełnoletnim tradycyjnych papierosów zawierających nikotynę jest zakazana) **ani zdrowotnych** (na opakowaniach wyrobów tytoniowych umieszczane są ostrzeżenia przed chorobami i zaburzeniami).

Badania

- ▶ Badania nad wpływem papierosa elektronicznego na zdrowie od czerwca 2013 r. prowadzi zespół pod kierownictwem prof. Andrzeja Sobczaka – szefa Zakładu Szkodliwości Chemicznych i Toksykologii Genetycznej w Instytucie Medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego w Sosnowcu. W skład zespołu wchodzi specjaliści z zakresu chemii, medycyny, biologii i toksykologii.
- ▶ Najwcześniej naukowcy zbiorą dane na temat składu aerozolu emitowanego przez e-papierosy. Dłużej trzeba będzie poczekać na wyniki badań dotyczących cytotoksyczności i genotoksyczności.

E-papierosy silnie uzależniają psychicznie, ponieważ:

- ▶ istnieje **społeczne przyzwolenie** na palenie wszędzie i przez każdego (bez względu na płeć, wiek, stanowisko) wobec **braku ograniczeń prawnych czy obyczajowych**,
- ▶ nie wytwarzają zapachu ani dymu, co daje przekonanie, że nikomu w towarzystwie palacz e-papierosa nie przeszkadza, nie zmusza do biernego palenia, nie łamie prawa (które nie istnieje),
- ▶ łatwy dostęp, brak konieczności „ukrywania się”, wychodzenia na zewnątrz bądź do wyznaczonych palarni, wydajność ekstraktu powodują, że osoba paląca nie odczuwa potrzeby ograniczania się – w rezultacie **zaciąga się częściej** niż gdyby to robiła, paląc tradycyjne papierosy i „organizując” związany z tym rytuał,
- ▶ stanowią element **aktualnej mody**, są postrzegane jako **atrakcyjne gadzety** i cieszą się **popularnością wśród rówieśników**.

-
- ▶ Młodzież czerpie informacje i argumenty dotyczące użytkowania elektronicznych papierosów ze stron internetowych w głównej mierze tworzonych i/lub sponsorowanych przez producentów e-papierosów i ich sprzedawców, którzy przekonują, że „nagonka” na ich zdaniem nieszkodliwe, a nawet lecznicze e-papierosy to lobbing środowiska farmaceutycznego (gumy i pastylki nikotynowe) i tytoniowego (tradycyjne papierosy), których dochody spadają po wejściu na rynek e-papierosów.

Uwaga – nowa moda!!!

- ▶ W ostatnich miesiącach 2014 r. odnotowano w Białymstoku wiele przypadków zażycia ekstraktów drogą doustną. Inaczej mówiąc – młodzież wypija płyny do elektronicznych papierosów. Na początku organizm reaguje euforycznie (poczucie błogości, spokoju, radości), potem jednak pojawiają się objawy zatrucia (ból, zawroty głowy, nudności, wymioty, biegunka). Konieczna jest konsultacja medyczna!!!

Wobec braku kompleksowych badań dotyczących wpływu palenia e-papierosów, a w związku z tym także regulacji prawnych dotyczących ich produkcji i bezpiecznego użytkowania wybór pozostawiam rozsądkowi i sumieniu.

Niezakazane – nie znaczy zdrowe!!!

Bibliografia

- ▶ <http://www.swiat-zdrowia.pl/arttykul/e-papierosy-nikotyna-w-kartridzach>
- ▶ http://www.wiadomosci24.pl/arttykul/e_papieros_leczy_czy_szkodzi_109741.html
- ▶ http://zdrowie.gazeta.pl/Zdrowie/1,105804,8774417,Elektroniczne_papierosy_tez_szkodliwe_.html
- ▶ rozmowa z pracownikiem laboratorium chemicznego,
- ▶ konsultacje z dorosłymi użytkownikami.